

Vilka slutsatser är det befogat att dra från Invandrarindex' undersökning? Version 2.0

Peter Esaiasson

Vad vill “vi” allra helst veta?

Hur tänker asylinvandrare och deras anhöriga som precis beviljats uppehållstillstånd om samhällsfrågor brett definierat?
(“Populationsestimat”)

Två komponenter:

Målgrupp: “Nyanlända” asylinvandrare och deras anhöriga

Tematik: Uppfattningar med relevans för att fungera bra i det svenska samhället.

Bästa svaret

- Ett stort slumpmässigt urval av individer i denna population (OSU eller stratifierat med känd sannolikhet att komma med i urvalet)
- Systematiskt samordnade surveyfrågor formulerade enligt aktuell vetenskaplig standard och med jämförelsemöjligheter
- Frågorna ställda på relevant språk

Några få sådana studier finns i samarbete forskare och departement (till och med panelupplägg)

- Tyskland under 2016 (första panelsteget)
- Canada
- Australien
- Holland (webb-panel, enbart holländska)

Nackdelar

- Dyrt, oerhört dyrt (kanske 5-10 miljoner för en tvärsnittsstudie)
- Ofta långsamt (max en gång om året)
- Omständligt (detaljerade frågor om arbetsmarknad)

Invandrarindex i jämförelse

- Webb-intervjuar Sfi-studerande (och med ungdomar på språkinstruktionen, inte med i det följande)
- År 2017 i 30 kommuner som valts ut för att representera samtliga kommuner (förbättring jämfört med att låta intresserade kommuner bjuda in sig själva). Fortfarande inget individbaserat slumpmässigt urval dock.
- Intervjuer i samband med en lektion (sept-okt)
- Frågorna formuleras av stor grupp intressenter från myndigheter och civilsamhället
- Flera språk (intern översättning)

Smart barfotalösning!

- Sfi-undervisning samlar många på en plats med infrastruktur för webb-surveys, antagligen nödvändigt (även tyska svindyra studien stratifierar på knutpunkter)
- Alternativ hade varit att intervjua i samband med introduktionen/överlämningen?
- Finansieras genom att frågorna bestäms av betalande myndigheter och organisationer och av kommunerna som medverkar

Utmaningar!

- Sfi-studerande heterogen grupp (även arbetskraftsinvandrare och andra anhöriga)
- Alla i målgruppen läser inte Sfi (exempelvis självselektion utifrån ebo/abo och utbildning)
- Icke-slumpmässigt urval på individnivå (sfi-studerande i de medverkande kommunerna kan vara systematiskt annorlunda än andra sfi-studerande)
- Systematiskt internt bortfall i klassrummet
- Kvalitén på intervjusvaren (språksvårigheter; ”satisficing”; socialt önskvärda svar)

Sammansättning 2016-2017

Uppehållstillstånd

287 000

Varav asylinvandrare
med anhöriga

158 000

Sfi-studerande

58 000 nybörjare

150 000 totalt (2016)

Gruppen med uppehållstillstånd är större, svårt veta hur många asylinvandrare med anhöriga som läser Sfi (finns dock säkert uppgifter?)

Deltagare i Invandrarindex 2016

2 524 deltagare påbörjar intervjuerna fördelade på 30 kommuner:

Arjeplog, Övertorneå, Boden , Umeå, Krokoms, Ragunda, Timrå, Orsa, Falun, Älvkarleby, Vallentuna, Nacka, Gnesta, Köping, Örebro, Torsby, Sunne, Hällefors, Lysekil, Göteborgs Stad, Askersund, Kinda, Gislaved, Ljungby, Höganäs, Båstad, Osby, Karlshamn, Lessebo och Mörbylånga.

Några jämförelser med uppehållstillstånd

Egenskap	Samtliga	I-index
Eget boende	31	52
Typ av uppehållstillstånd		
Flykting	34	60
Anhörig	39	32
Arbete/studerande	27	6
Förstår inte frågan		2

Några jämförelser med sfi-studerande

Egenskap	Sfi 2015	I-index 2017
Andel kvinnor	51	52
Sfi-nivå		
Nivå 1A+B	12	12
Nivå 2B+C	43	42
Nivå 3C+D	46	46
Födelseland		
Syrien	27	45
Eritrea	8	12
Somalia	6	7
Iran	6	4
Afghanistan	6	3

Internbortfall klassrummet

- Begränsad systematisk information men enligt uppgift inget stort problem, stöds av deltagarsiffrorna. I-index uppgift 80-95 procent av de som studerar under de aktuella veckorna.

Svarskvalitet

- Satisficing: Lång enkät, behöver undersökas närmare. Rimlig väg att dela upp enkäten i suburval, men har en kostnad.
- Betydligt färre svarande på substansfrågorna i enkäten. Dock ingen tydlig tendens till att nivå A och B svarar i mindre utsträckning.

Finns de förväntade sambanden?

	Studieväg 1	Studieväg 2	Studieväg 3
Viktigt få information eget språk	85%	79%	72%
Antal intervjuade	157	488	529

Nivåskattningar?

De allra flesta anger att "Gud är viktig i mitt liv": medelvärdet på en skala 1-7 är 6,2 vilket kan betraktas som rimligt givet WVS

(70 procent muslimer, 17 procent kristna, 9 procent inte religiösa).

Religionsviktighet efter religionstillhörighet

Islam	6,8
Kristendomen	6,2
Annan religion	5,1
Jag är inte religiös	2,3

Svarskvalitet: Socialt önskvärdhet

- Svårt utvärdera, men det finns risk.
- Hur var din tid på Migrationsverkets boende som helhet:
Medelvärde på en skala mellan 1-3 är 2,1 vilket är
misstänkt högt.
(I vår panel med asylsökande stort missnöje med 1,8 på
en skala mellan 1-5.)

Mycket högt förtroende för svenska regeringen 5,8 och
svenska myndigheter 5,6 (skala 1-7).

Frågor från WVS i studien 2016

Jämställdhet

- När det är ont om jobb skall män få företräde till jobben före kvinnor
- På det hela taget är män bättre politiska ledare än kvinnor
- En universitetsutbildning är viktigare för en pojke än för en flicka

Religion

- Politiker som inte tror på Gud är olämpliga som politiker
- Folk som tror på andra religioner är lika bra människor som jag

Andelen som instämmer med påståenden

”När det är ont om jobb skall män få företräde till jobben före kvinnor”

Polen	Irak	Palestina	Etiopien	Sverige	I-index (5-7)
26%	65%	61%	NA	2%	25%

”En universitetsutbildning är viktigare för en pojke än för en flicka”

12%	31%	27%	8%	3%	14%
-----	-----	-----	----	----	------------

”På det hela taget är män bättre politiska ledare än kvinnor”

31%	79%	79%	22%	11%	11%
-----	-----	-----	-----	-----	------------

Andelen som instämmer med påståenden

”Politiker som inte tror på Gud är olämpliga som politiker” (WVS 2005)

Polen	Irak	Palestina	Etiopien	Sverige	I-index (5-7)
16%	80%	NA	47%	4%	26%

”Folk som tror på andra religioner är lika bra människor som jag”

(“People who belong to different religions are probably just as moral as those who belong to mine”)

88%	56%	42%	NA	90%	68%
-----	-----	-----	----	-----	------------

Svarskvalitet: Socialt önskvärdhet?

- Inte helt som förväntat (vanliga mönstret är socialisering med fördröjning).
- Tro på resultaten(= självselektion och/eller snabb socialisation)
eller, som sagt
- social önskvärdhet och svagare koppling attityd-beteende.

Ett experiment ger del av svaret

A - Kanske är det intressant att veta vad svenska folket tycker om de frågor du just har svarat på. De flesta svenskar tycker att Gud är oviktig i deras liv. De allra flesta svenskar tycker också att det är okej med homosexualitet, skilsmässor och samlag innan äktenskapet.

B - Kanske är det intressant att veta vad svenska folket tycker om de frågor du just har svarat på. Många svenskar tycker att Gud är viktig i deras liv. Det finns också svenskar som tycker att religionen har en viktig plats i politiken och att männen bör ta huvudansvaret för familjens försörjning medan kvinnorna bör ta huvudansvaret för hemmet.

C - Ingen beskrivande text visas

Resultat

När man påminns om opinionsläget bland svenskarna så:

Signifikant lägre värdering av svenskarnas ”seder och bruk”; ”svenskarnas syn på religion” och ”relationen mellan män och kvinnor i Sverige” jämfört med kontrollgruppen; Ingen skillnad på ”svenskarnas moraluppfattning”.

Små effekter men stöd för att det finns åtminstone ett visst mått av social önskvärdhet.

Bästa förhållningssättet

Var försiktig med nivåestimaten!

Något oklart vad som är målpopulationen (vad kännetecknar Sfi-studerande, och är det Sfi-studerande som grupp som är allra intressantast?)

Titta på gruppnivå (t ex nivå 3 från ett visst land)

Och framför allt: Studera sambanden!

Utblick:

Problem med surveyforskning allmänt och hard to survey-populations i synnerhet

- Sjunkande svarsfrekvenser, felestimat av sådant som är korrelerat med anledningen till att en individ inte vill medverka, förtroende är ett tydligt exempel.
- Trygghetsundersökningarna likaså behäftade med osäkerhet.
- Brås serie exempelvis: enbart svenska och engelska per telefon (60 procent rapporterad svarsfrekvens) (Stockholms stad flera språk)

Kopplat till asylinvandring

- Omkring 600 000 bor i utsatta områden (polisens ~~53~~ 61 områden).
- Okänd svarsfrekvens, sannolikt mycket låg bland vissa grupper (veterligen finns inte någon systematisk survey gjord i Somalia).
- 18 procent i Hjällbo Göteborg, dock högre i andra studier (finns heterogenitet också i utsatta områden).
- Behövs noggranna utvärderingar

Webb-paneler, en möjlig väg framåt

- Följa individer över tid, osäkrare nivåestimat men förändring och även orsaker till förändring.
- Särskilt rekryterade paneler i utsatta områden en möjlighet (fungerar det?)
- Invandrarindex en tyvärr ännu så länge outnyttjad resurs i sammanhanget!